

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلنده امنيت

صندوغى جوارنده

شنگول يقوشنده

۲۲ نومرو

مستطابق

امطارد :

مسلکمزہ موافق آثار

جدیدہ مع الممنونیه

قبول اولنور

درج ایدله یں آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات ، تاریخ ، سیاست ، و بالخاصه احوال و مشورہ اسلامیه در بحث ایدر و لطفه ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرلہ دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلغی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵
۶۵	۳۵	روبله
۱۷	۹	فرانق

عدد : ۱۱۴

۸ ذی القعدة پنجشنبه ۲۸ تشرین اول ۳۲۶

بشنجی جلد

مکاتب ابتدائیه قانونک ، روسیه‌لی مسلمان - تورکک حیات ملیه‌لرینی تهدید ایدن بللی باشلی تقاطی شونلردر :

آچیله‌حق مکاتب ابتدائیه‌ده لسان تدریسی انجق روسجه‌اوله‌جقدر.

مکاتب ابتدائیه‌ک معلم ومعلمه‌لری مطلقا خرسیتیان - اورتودوکس اوله‌جقدر . مکاتب ابتدائیه‌ده تعلیم و تربیه‌ک هدفی ، شاگردلری روس ملتینی روحنده‌بو یوتمکدر ...

روسیه‌لی مسلمان - تورکک ملتیلری علینهنه حاضرلاناں بو هجوم مدهشی اولدن خبر آلاق ، قوتلری نسبتده مدافعه موجودیه حاضرلاندیلر . بر قاج سنه‌در ، مطبوعات ، رجال سیاسیه ، علما ومنوران ، مکاتب ابتدائیه ملیه‌ک محافظه‌سی ، ومکاتب رسمیه‌یه لسان ملینک ادخالی ایچون مقتضی تدایره دائر مذاکرات دور ادورده بولندیلر . بو مذاکراتک ائ مؤخری دومانک کشادنن بر هفته اول اورنبورغ شهرنده انعقاد ایتیش اوج بیک کشیک بویوک بر اجتماعه وقوعه کلدی . ایشبو اجتماعه ایکی مبعوث ، بر جوق علما واردی . اورنبورغ آخوندلردن ابو بکر قابقای حضرتلری اجتماعه ریاست ایله‌دی . قران مبعوثی صدرالدین مقصودی افندینک ، که یارس دارالفنون حقوق شعبه‌سی مأذونلردن در ، احاطه‌لی ومتین بر نطقنده وضع ایتدیکی اساسلر اوزرینه ، اوج ساعت مذاکره‌دن سوکره مقررات آتیه اتخاذ اولندی :

۱ یکی وضع اولنه‌حق مکاتب ابتدائیه قانونک مکاتب خصوصیه دائر قواعدی بزم دینی وملی مکتبلریزه تشمیل اولماسون ؛

۲ اولاد اسلامدن شاگردی بولونان بالجله مکاتب رسمیه‌ده دینمز و دیلیمز مطلقا او قودیلسون ؛

۳ مکاتب مذکورده روس لسانندن ماعدا درسلرک جمله‌سی طلبه‌ک ملی دیلیله تدریس اولنسون ؛

۴ مسلمان شاگردلرک تعلیم دینسنه ، تعلیم لسان ملیسنه ، تربیه اخلاقیه ودینیه‌سنه متعلق ، دین ولسان ملی معلمک تعینی ، مکتب مجلسنه اعضا تعینی ، او قودیله‌حق کتب اسلامیه‌ک انتخاب وتصدیق کبی مسائل ، اداره روحانیه اسلامیه‌لرله بالمذاکره تقرر ایتدیرلمک صورتیله حل ایدیلسون .

اشبو مقررات ، باتلغرافنامه دوماده مکاتب ابتدائیه قومیسونی رئیسنه ویاختک معتبر جرائدی اداره‌خانه‌لرینه کوندریلدی .

یوقاریده‌کی درت نقطه ، روسیه‌ده ساکن تورک - مسلمانلرینک مکاتب ابتدائیه قانون جدیدی حقنده ایکی اوج سنه‌دن بری دوام ایدن مذاکره‌لرینک نتیجه مقررهمی عد اولنه‌بیلور . بو جهته روسیه مسلمانانغک قانون مذکوره قارشلی آلدینی وضعیتی کوستریور ، دیمکدر . وبو نقطه نظرندن بک مهمدر .

روسیه‌لی قارده‌شلیمیزک بحث ایتمکده اولدیغمز مکاتب ابتدائیه قانوننه نه درجه‌لرده اهمیت ویردکلینی وبونک بلا تعدیل تطیقندن نه قدر قورقدلرینی آکلامق ایچون ، سالف‌الذکر اجتماعدن اوج کون

سوکره اورنبورغده منتشر « وقت » غزته‌سنک یازدینی باش مقاله - سندن بعض پارچه‌لری عیناً آشانی‌یه نقل ایدیورز :

باشمزه قره کونلر یاقلاشیور . روس شوه‌لری آئنده قالان اوچونجی دوماء بالجله مسلمان چوجقلرینی دینسز ، آنا دیلسز ، ملی روحسز ، مکاتب رسمیه‌ده تعلیم و تربیه ایتدیرمک یولنی حاضرلایور بویله مکتبلر تاتار اوغلی یتیشدیره‌ضالر ، مسلمان‌ده یتیشدیره‌ضالر ! . . .

ا روقت کچمه‌دن ، دوما اکثریتنک قرارینی تعدیله مقتدر اوله‌مازسه‌ق ، مسلمان صفتیله نتیجه‌یه باشلاشیمزک ایلک آدمی آتیش اوله‌جقدر ...

مشکله‌لی روس حکومتی ، روس ملتک اکثریتی نامنه حل ایدیور . بوتون روسیه مسلمانلری برآغردن کندی منفعتلرینی مدافعه‌یه قیام ایتمز لسه هیچ بر نتیجه استحصال اولونماز .

برملتک سسی ایشیدلر . کندی باشنه یاغان بلالردن خبردارلنی بیلنمز ایسه ، مقداری ولو یکریم ، یکریم بئش ملیون اولسون ، اونک آرزو وطلبنه آلدیران اولماز . اکر بوتون ملت بردن سویلرسه ، سسی عالمی تیره‌تیر . . .

شمی آرتق ملتزه سوز سویلیه‌جک وقت کلدی ، یتدی : بزه ملی مکتب ، دین درسلی و آنا دبی لازمی ، مقدسی ؟ سویله‌ملی بز . . . ملی مکتب و آنا دبی طلبی ، وولغا سواحلدن چین حدودینه ، قراندن قافقازه قدر یایلماز ایسه ، بومقدساتمیزک لزومسزلغه حکم ایتیش اوله‌جغز . . .

امتحان زمانی یاقلاشیور ، بقالم ملت امتحانی ناصل ویره‌جک ؟ اوت ، بزده بویوک تورک ملتک ائ فعال وائ دیری بر قسمی اولان شماللی قرداشلریمیزک امتحانی قلبمز قیصلمش ، نفسمز طوبلشم برحاله بکلیورز .

لکن او قرداشلریمزدن بری چیقوب دیسه‌که سنزک مجلس مبعوثا - کزده عثمانلی تبعه‌سی روملره ، بلغارلره ، صربلره علاقه‌دار مکاتب عمومیه قوانینی مذاکره اولنورکن ، بو وطنداشلرککزک خارج از حدود نامداشلی ، آنجق قلبی قیصیق ، نفسی طوتیق بکله‌مکله‌می قالیورلر ؟ یوقسه بعض تشبثات مؤثره‌ده‌می بولنیورلر ؟

بیله‌میز ، بوسواله ، بک محق وپک آجی برتکدیر وتوبیخ مندمج اولان بوسواله نه جواب بوله‌بیلورز ؟ شعر وخیالندن باشقه هیچ بر سرمایه‌مز اولمدیقندن ،

درد چوق ، هم درد یوق ، دشمن قوی ، طالع زبون . . . مصراع ذیلانهمی ایله نفسمیزی ومخاطبمیزی آروتمه‌یه‌می چالیشیورز ؟ ...

دارالخلافه‌ده معارف ابتدائیه

نک

مالی وصورت اصدمی

— ۲ —

معارف عمومیه‌ک استابول اهالیسی بیفنده متین اسلام اوزرینه تأسیسی ایچونه مقننی اسباب موجودیدیر دکلمیدر ؟

بزده بیوک برقصور واردر : بزم ارزومز ، املمز ، اقتدارمزله متناسب کورولمور . بز ، ایسته‌رز یاپه‌جغمز ایش یا مکملیت وفوق‌العاده‌لکی ایله بتون جهانی حیرت‌لره‌دوشورسون ، ویاخودده هیچ اوایش باپلماسون . ذاتاً شوایکنجی حال برنجینک نتیجه منطقیه‌سی در .

بر مکتب ابتدائی اصابت ایدر ، که بو نسبت ممالک متمدنده مشاهده
ایدیلن مقدار نفوس ایله عدد مکاتب آره سنده موجود نسبته همان همان
مساوی کیدر .

— ۲ —

شاگردانك مقداری

برده دیگر بر نقطه نظردن تدقیق ایدلم : عموم مکاتب ابتدائی
اوقافیه ورشیده تعلیم ایتکده اولان اطفالک مقداری (۳۲۰۷۹) ه
بالغ در . شیمدی استانبول سکنه مسلمه سنک مقداری حقهده یوقاریده
قبول ایتش اولدیغمز فرضیاتی بو خصوصدهده تطبیق ایدله جک اولور .
سهق و ۵۰۰۰۰۰۰ نفوس آره سنده مکاتب ابتدائییه دوام ایدن
صیانک یکنونی اهالی دن اون ایکیده بردن فضله تشکیل ایدله میه جکنی
ده یعنی ۴۱۰۶۵۰ یی تجاوز ایتیه جکنی نظراعتباره آلا جق اولور سهق
سکنه دارالحلافه اطفالک یوزده سکناتک مکاتب ابتدائییه دوام
ایتکده اولدینی کورولور . بوایه استانبولده معارف ابتدائییه نه
سویهده بولوندیغنه بر میزان تشکیل ایدر . آلمانیا ، فرانسه ، باجیقا
واسویچره مستتتا اولدینی حالده دیگر اوروپا ممالکده تحصیل
ابتدائی بودرجه واسع دکلدیر . وبلکهده بر چوق ممالکده مثلاً روسیه
ایتالیا ، ایرلندا و دیگر مملکتارده بودرجه دن دون در .

— ۳ —

معلمك مقداری ايله شاگردانه مقدارينك نسبتي

شیمدی کللم مکاتب ابتدائییه ورشیدهده کی معلمک عددینه ؛ بونلرک
یکونی (۱۵۴۵) ه بالغ اولیور . یعنی تقریباً بهر ۱۹ طلبه باشنه
بر معلم اصابت ایدر . حالبوکه ممالک غربیهده مثلاً الک مترقی واکتمدن
اولان فرانسه و آلمانیا بهر ۴۰ طلبیه بر معلم اصابت ایدر .

— ۴ —

مصارفك مقداری

مکاتب ابتدائییه جه اختیار اولنان مصارفه کلنجه مصارفک یکنون
مقداری شهریه اوله رق ۲۴۲۰۱۱۴ غروشه بالغ اولیور .

بو یکنون بوجه آتی تشکل ایدیور :

(۱) معارف و اوقاف نظارتی طرفندن مکاتب ابتدائییه اوقافیه
صرف اولونان ۲۴۷۱۷

(۲) مذکور مکاتبده اجرت تدریسیه دن حصوله کلن ۱۶۶۵۹۷

(۳) معارف نظارتجه ذکور و اناث رشیده لرینه صرف ایدیلن

۱۵۷۰۰۰

شیمدی شو مبلغ عدد طلبیه تقسیم ایدیلله جک اولور سه بهر
طلبه نك شهری اون بر غروش و سنوی یوز اوتوز ایکی غروشه مال
اولدینی تبیین ایدر .

لکن بو مسئلهیه دائر صنوف مکاتب آراستنده بیوک بر فرق
واردر . شویله که : مکاتب ابتدائییه اوقافیهده بهر طلبه شهری بش
غروشه مال اولدینی حالده مکاتب رشیده اناثیهده بر طلبه ۱۰ و مکاتب
رشیده ذکوریهده بر طلبه ۲۸ غروشه مال اولیور . شو حالده بزده

زیرا بیوک و فوق العاده ایش کورمک ایچون بیوک و فوق العاده اقتدار
مادی و معنوییه مالک اولمق اقتضا ایدر . حال بوکه بوندن محروم
اولدیغمز مع التأسف اعتراف ایتک مجبوریتنده یز ... صکرهده بیوک
و فوق العاده ایش کوره مینجه بتون بتون مأیوس و نا امید اولیورز ،
وهیچ ایشده کوره میورز . بزده ، المزده بولنان والیوم موجود اولان
شیلردن استفاده یولی قطعاً دوشونلمیور . بز ایستهرز که بردن بره
فرانسزلر ، انکلیزلر ، آلمانلر کی ایشلر یاپلم . یاپه مینجه المزده
بولنان نعمتلردن استفاده ایتک چاره سندن ده بتون بتون صرف
نظر ایدیورز .

مثال اوله رق معارف ابتدائییه مزى عرض ایدله بیلیم : بو کون
معارف ابتدائییه مسئله سی بتون بتون اونودولمش کی در . زیرا بز
ایستده که مکاتب ابتدائییه مز فرانسز مکاتبی درجه سنده مکمل
اولسون . اونوتدق که فرانسزلر یالکز ۱۸۸۲ سنه سنده مکاتب ابتدائییه
ابنیه سی انشاسی ایچون ایکی یوز یتش یدی میلیون فرانق صرف
ایتدیلر . بالطبع بویله بر تشبث بزم اقتدار مز خارجنده در . ایشته
بوندن طولانی سدرکه موجود مکتبلر مزدن بیله صرف نظر ایدیلرک
بونلرک اصلاحی ، اکالی یولی دوشونلمیور .

حال بوکه بویول دوشونولور سه معارف ابتدائییه مز بردن بره فرانسز
معارف ابتدائییه سی قدر اکمال و اصلاح ایدلمش اولماز سهده شمیدیکی
احتیاجات مز دفع ایدله جک درجهده اصلاح و اکمال ایدیلله بیلیم .

فی الحقیقه معارف ابتدائییه نك تعمیم و اصلاحی ایچون هانکی عوامل
و عناصرک وجودی الزم در ؟

مکتب نه اولدیغنی ، نه دن عبارت بولندیغنی آز چوق دوشون
بر ذات بو سؤاله جواب ویرمکده کوچک چکمز . معارف ابتدا -
ئییه نك تعمیم و اصلاحی ایچون بش شینک موجودیتی الزم اولدینی
آشکاردر . (۱) مکاتب بنالرک موجودیتی ، (۲) اهالیده علم
و عرفانه تمایل ، (۳) اطفالک موجودیتی ، (۴) صرف ایدیلن
پاره لرک کفایت ایدله جکی ، (۵) معلملرک موجودیتی . شیمدی شو
عناصر و عواملی برر بر نظر تدقیقندن کچیرلم ؛ باقلم بونلر آره مزده
موجود میدر دکلدیر ؟

عاجز ، درت آی ظرفنده استانبولده بولنان بتون مکاتب ابتدائییه
اوقافیه ورسمیه یی ، مکاتب رشیده رسمیه و خصوصیه یی طولاشدم .
هر برینه دائر آیری آیری تدقیقاتده بولوندم . هر مکتبک هیئت تدریسیه -
سنه ، شاگردانک مقدارینه ، ابنیه سنه ، اجرت تدریسیه سنه عائد
آیریجه جدوللر و ایستاتستیکلر یادم ، ایشته شو جداول و ایستاتستیکلرک
تدقیقندن حاصل اولان نتائج و حقایق شوراده وضع انظار ایدیورم :

— ۱ —

مطابق ابتدائییه نك مقداری و عدد نفوس ايله نسبتي

عموم مکاتب ابتدائییه نك عددی دورتیوزه قریب بویوک بر یکنون
تشکیل ایدر . بالفرض استانبولده اهالی مسلمه نك مقداری بشیوز
بیك نفوس اولماق اوزره اعتبار ایدیلله جک اولور سه بهر ۱۲۲۵ نفوسه

مقابلنده معلمه لك ایتمهكه بولنش اولان بر معلمه نظر انصاف ایله محاکمه ایدلسون .

جمعیت اجتماعییه اولان بو وظیفه سندن طولایی نه درجه لره قدر اظهار اثار حمیت وفداکاری ایلمکده اولدینی انکار ایدیه بیلور حقیقتلردنمیدر ؟ بو مخدیره بیوک برحمیت و صداقتك تمثال مشخصی پاد ایدلمكه الحق لایق دکلیدر ؟ بر کره انث مكاتب ابتدائیه ورشده لری دور و تفتیش ایدیه لك اولور ایسه بونلرك هر درلو وسائط تسخینه واستراحتدن محروم اولدقلری و طالبات و معلمات اسلامیه نك نه لر چكندكلری کوریلور . اثنای دور و تفتیشده بعض معلماره تصادف ایلدم كه بونلر شیخو ختلی حسیه اقدار سزلقلرینی اعتراف ایتمهكه برابر وظیفه لرینه مفتون اولدقلری و اکثر وقتلرینی چو جقلره برلکده امرار ایتش اولدقلری جهته چو جقلردن بر درلو مفارقت ایده میه چكلیرینی متأثرانه برلسان بیان ایدیلورلردی . ایشته بو برحس وظیفه و صنعتدر . بونی تقدیر ایلمیلدر .

مکاتب مذکور هیات تعلیمیه سی اکثریتله وظیفه شناس وفدا کاردرلر . وقوف و معلوماتلرینه کلنجه بومکاتبده معلمللك ایده جك درجه ده وقوف و معلوماتلری ده واردر . بونلر فضائل و محاسن اخلاقیه ایله متحلی اولدقلری حالده بو اوصاف ممتازلرندن لایقی وجهه استفاده اولنه میور . چونکه اصول تدریس و تعلیمه بحق واقف دکلدرلر . فقط بو قصور یالکیز بونلره می منحصردر ؟ خیر ، بو مخذور مکاتب عثمانیه نك جمله سنده موجوددر . دارالمعلمین و دارالمعلماتده بیله شمدی یه قدر احوال تدریسك نه دن عبارت اولدینی بیله میوردی . شمدی ایسه حمدا ثم حمداً بو مخذورك رفعی چاره سنه توسله قرار ویرلمشدر . آئیده اصول تدریس حقنه عریض و عمیق بحث ایدیه جکدر .

نایا : اهلینك معارف اولور میل و ارتباطی و شاکر دانك قابلیت

راستمداری

اهالینك معارفه فوق العاده بر میل و ارتباطی واردر . و بوکا دلیل ایسه در سعادته مکاتب رشديه و ابتدائیه نك مقداری کیتدکجه تکثر ایلمسیدر . عددی قرق اوچه بالغ اولان مکاتب رشديه خصوصیه دن هر برنده حد اصغری اوله رق الی وحد اعظمی اوله رق بشیوزی متجاوز طلبه موجوددر . بو مقدارده اهلینك معارفه اولان میل و محبتی کویستر . مکاتب مذکورده اجرت تدریسیه نك مقداری شهری اون غروشدن التمش غروشه قدر تخلف ایدیور . استانبول اهالی مسلمنه سنك احوال مالیه و اقتصادیه سی نظر دفته النهجق اولور ایسه بو اجرتك فاحش اولدینی و فقط اولیای اطفالك بو اوغورده هر درلو فدا کارلره قاتلامقده اولدقلری کوریلور .

اجرت مذکور فاحش اولقله برابر بومکاتبك هیئت تدریسیه سی تشکیل ایلن ذواتك اکثریسی صرف سوق حمیت و خدمت وطن ارزوسیه وظیفه لرینی فخری اوله رق ایفا ایدیورلر . بو ذوات میاننده از جمله ضابطان ایله دارالفنون مداومینی بولنیورلرکه اشبو حمیت

هر طلبه سنوی ۶۰ غروشدن ۴۶۰ غروشه قدر بر مبلغه مال اولور دیمکدر . دیگر ممالکده ایسه بو مقدار ۱۵ فراق ایله ۲۰ فراق بیننده تخلف ایتدیکی حالده بومقداردن یالکیز معلمین معاشاتی تأدیه اولنیوب معلمین و متعلمینه مخصوص آیری آیری کتبخانه لر تأسیس وسائر لوازم تدریسیه نك استکمالانده کفایت ایتکده در . حالبوکه استانبول مکاتب ابتدائیه ورشده لرنده بوکی مؤسسات و لوازماتدن اثر بیله یوقدر .

— ۵ —

مکاتب بنالرینك مال ماضری

مکتب بنالرینه کلنجه : معلوم اولدینی اوزره مکاتب رشديه رسمیه دن قسم اعظمی اما کن امیریه یه یرلشدیرلمشدر . مکاتب ابتدائیه اوقافیه بونلاردن بر چوغی مشرف کلنجه خراب اولوب قابل استفاده بر حالده دکلسه لرده هر مرکزده او مرکزده بولنان مکاتب طلبه سی استیعا به کافی بنالر انتخاب ایدیه لك جزئی بر مصرفله تعمیرات لازمه اجرا اولدینی تقدیرده مکمل و قابل استفاده برحاله افراغ ایدیه بیلور . یوقاروده استانبول اهالی مسلمنه سی بیننده معارف ابتدائیه نك متین و منتظم اساسلر اوزرینه تأسیسی ایچون اقتضا ایدن بالمله عناصرك موجود اولوب اولدینی سؤالی ایراد ایتمشیدك . شمدی بوراده بو سؤالی تکرار ایله دیرزکه بو عناصر کاملاً موجود و مهیادر . یعنی استانبول سکنه سی معارفه غایت متایل و منجذب اولدینی کی بوا مرده صرف ایدیلن پاره و مقدار معلمین درجه کفایه ده و مکتب بنالری حاضر و آماده در ؛ یالکیز اساس مسئله ایشك شکل و صورتنده در . یعنی کافه وسائط وزمین مساعد اولمسنه رغماً بوندن لایقی وجهه استفاده ایدیه میور . ایشته بوراده بو عدم استفاده نك سبب اصلی و حقیقیسی بولمق ایچون ایشك یالکیز جهت مادیه سی تدقیق ایله اکتفا ایتیه لك جهت معنویه سی ده تحلیل ایله جکیز .

اولر : معلمین

عاجزلی درت یوزه قریب مکاتب ابتدائیه یی دور و تفتیش ایدلیکم ائنده مکاتب ابتدائیه اوقافیه ورشديه معلمینك ابراز اثار حمیت وفداکاری ایتمهكه و بحق ایفای وظیفه ایلمکده اولدقلرینی بالذات مشاهده ایله معلمین مرقومه یی تحیل و تقدیر ایلدم .

معلمین مرقومه نك یوز یوز الی و فوق العاده اوله رق ایکیوز غروش معاش آلمقده اولدقلری حالده هواسی مختل ، نظاقتدن عاری و صغوق مکتب گوشه لرنده صباحدن اقشامه قدر طلبه یی تعلیم و تدریس ایله اشتغال ایلملری آلمقده اولدقلری جزئی معاش مقابلنده ساده بر معیشتله امرار اوقاته محکوم بولنان بویچاره لر ایچون صرف بر اثر حمیت وفداکاری دکلیدر ؟ طوغریسی بوکی شرائط غیر مناسبه تحتده ایفای وظیفه هر کس مقتدر اوله ماز . فرضا هر کون اسکداردن قالقوب ساعت درته ایوبه قدر کله رك وظیفه سی باشنده اثبات وجود ایدن دارالمعلماتدن نشأت ایتش وسنه لره یوز یوز اون غروش معاش

استقامت

کتاب اخلاقيه ده (استقامت) شوبله تعريف اولنور :
استقامت ؛ هرکس بولنديني موقعدن قوانین منيفه ونظامات موضوعه نك کوستردیکی يوله کيتمک وابناي جنس نك حقوقی محافظه ايتمک ، عهدنده صاحب وفا اولمق ديمکدر .

استقامت : بجله خدمانده وهرنوع اخذ واعطا ومعاملاتده توکنمز بر سرمايه در . استقامت صاحبي مسئوليت ومحجوبيتدن قورقماز ؛ چونکه انلری داعی اولان يولارده بولونماز . هر زمان آلی اچيق سربست کزر ، سربست سويلر ؛ سوزی هر یرده مرعی ومعتبر اولور .

استقامت صاحببری اومدقبری درجه ده ثروته مالک اوله ماسه لر بيله بر وقت آج قالمازلر ، سويلرلر ، ارايرلر ، حسن ظن ايله قبول اولونورلر .

قرآن کریمده استعید بالله (فاستقم کما امرت) آیت جلیله سی منظوق منيفه توفیقاً استقامت اوزره حرکت حجورز . امر ونهیده استقامت اوزره اولمقلغمز وحدود شرعیه نی تجاوز ایتامک کلکمز یعنی طوغرولقدن آیرلماقلغمز فرمان الهی نك جمله ایجاباتندندر .

جناب رسالت پناه اعظم صلی الله علیه وسلم افندمز (شیبتي سورة هود) یعنی سورة هودنی اختیارلاتدی بیوردیلر که سوء جلیله هودده یوز اون ایکنجی آیت جلیله ده بو امر عالی سبحانی مقصود حضرت نبویلری اولدیغی محدثین مفسرین بیان ایتدیلر . بو حدیث منيف محمدی ؛ حقیقت استقامت اساسه معطوفدر .

استقامت اوزره حرکت ایدن مؤمنلرک مرتبه عال العالمیه استعید بالله (ان الذین قالوا ربنا الله ثم استقاموا الى اخر الاية) نظم بدیعی دلالت ایدیور . « مستقیم اول حضرت الله اوتاندير مازسنی »

اعظم ارباب دین استقامنده جناب حقك رضاسی واردر دیدیلر . رضاء الله مظهریت ایسه ایکی جهان سعادت سی استلزام ایدر . بر انسان بواساسی کمدینه رهبر اتخاذا ایدرسه بختیار اولور .

استقامت صاحبی اولیان آدم جمعیت بشریه نك خائی دیمکدر ؟ زیرا کندی منفعتی جمعیت بشریه نك مضرتنده آرایا بلر مستقیم اولمایانلر درکه انلرده خائندرلر . (خیر الناس من ینفع الناس شر الناس من یضر الناس) حدیث عالیسی بو حقیقتی میندر . انسانك قلبنده فکر استقامت تمرکز ایدرسه جمعیت بشریه البته آندن فائده کورور ؛ مثلاً بر مأمور منسوب اولدیغی دائریه وقت معینده کلوب کيتمکه ، مصالح دولتی کمال استقامتله ایفایه مأمور ومحجور اولدیغی حالده خصوصات کیفیه سی وظائف رسمیه یه تقدیم ایدرده ایشنك باشنه کچ کلیر ویا وقت معیندن اول وظیفه سی باشندن تباعد ایدرسه ویا اهره صره هیچ کلزسه او کیمسه شر الناسدر ؛ شر الناس ایسه خائندر . برده او کیمسه اول امرده خلاف امر الهی حرکتی اعتباریله نفسنه ظلم ایتمش ، ثانیاً حقوق دولت و ملتیه تجاوز

وفدا کارلقلرندن طولانی بوزلر شایسته تشکر ومحمدتدرلر . بوکي ذواتك حمیت وفدا کارلقلری واهالینك کنديکلرندن تشکیل ایتمش اولدقلری معارف انجمنلری سایه سنده بر چوق اولاد وطن کسب علم وعرفان ایتمکده در .

اطفالک سویه اقتدار و ذکاسی خصوصنه کلنجه اطفال مرقومه ظرافت Ainesse نراکت Délicatesse ذکاوتجه Intelligence دنیا نك اک متمدن ومترقی ملتلرندن بولنان فرانسز ، آلمان ، وانکلز چوجقلرندن تفریق ایدیله مزلر . بوزلر بر عشیرتدن قوجه بر ایمراطورلق تشکیل ایتمش اولان واطرافنده بولنان بالجه اقوام متمدنه وغیر متمدنه نی تحت انقیاده واطاعتنه المش والتیوز بوقدرسنه کمال عظمت واحتشام وشوکتله بیوک بر ایمراطورلنی اداره ایلمش ونفوذ وسطوت حکومتی اقطار عالمه ظنین انداز جلادت اولمش اولان اجداد معالی نژادلرینك احفاد وانجالیدرلر .

ایشته بر طرفدن شو ملاحظات دیگر طرفندن اطفال مرقومه نك احوال وارصافی نظر امعانه الندجه مبتلرک حالنه تأسف ایتامک الدن کلور . بن مکاتبی دور وتقتیش ایدرکن یکی ترکیه نك آتیسنی ، اسلامیتک استقبالی تأمین ایده جک اولان مینی معصوملرک ذکاوت فطریه لرینی حسن استعمال ایتمک لازمکلرکن بالعکس بو بیچاره لری رطوبتلی خراب وکونش یوزی کورمز بنالر ایچنده وسائط تسخینه دن ونظافتدن عاری یرلرده صغوق وقوری تختلر اوزرنده کوردکجه حاللرینه آغلاماق الدن کلور . بونالر مکتب اولمقدن زیاده بر اشکنجه محلی ، بر حبس خانه اطلاقنده هالایقدرلر . اطفال مرقومه منتظم وحفظ الصحیه موافق رطوبتدن عاری بنالردروننده اصول جدید اوزره تعلیم وتدریس اولنه رق عقل ودماغلری پرورشیا ب ایدیله جک یرده فضا بر اصول تدریس نتیجه سی اوله رق عقل و ذکالری قوه مفکره لری ابطال ونخیف وجودلری تخریب اولنیور . بوکي مکاتب علی التدریج اکمال تحصیل ایله زمام مقدرات ملتی یدتمشیه آله جق حکومت ، شروطه مزه مناسب افکار منوره صاحبی مستقل الراي ومدبر ذوات یتشدریلوب بالعکس محدود الفكر ، ضعیف العقل وهر درلو اسارت واستبداده میال بر سوروهیولا وعجزه وجوده کتوریلور .

آتیده اصول تدریس حقنده مفصلاً بیان فکر ومطالعه ایدیله جکی جهته شمديک اطناب کلامدن صرف نظر ایدم . فقط اطفال مسلمه نك استعداد وقابلیت فطریه دن محروم اولدقلرینه دائر موجود اولان فکر وذهابه قارشو بتون موجودیتله پروتستو ایدرم . بونلری ذکاوتسز وقابلیتسز کوسترن مکاتب حاضره مز ایله اصول تدریسدر . مکاتبی دور وتقتیش ایلدیکم ائنده طلبه نك برچوغنه درس لرینه دائر سؤالر صوردم اولا بندن صقیلیدیلر وبالاخره کوردکلری مشفقانه معامله اوزرینه سربستجه جواب ویرمکه باشلا دیلر و طرفندن درس لری حقنده ویردیکم تفصیلات وایضاحاتی پك چاپوق اخذ وضبط ایتدیلر .

احمد آقایف